

TÁJÉKOZTATÓ

Sárospatak városban a foglalkoztatás helyzetéről, a munkanélküliség alakulásáról

A sárospataki kistérséghez közigazgatásilag 16 település tartozik. A kirendeltség illetékessége gyakorlatilag a kistérséggel azonos terület, amelyhez még két bodrogi település, Tiszacsermely és Tiszakarád tartozik. A kistérség lélekszáma közel 30 ezer fő. A népesség fele az egyetlen városban, Sárospatakon él. A kistérség két nagyobb tájegységből, a Hegyaljából és a Bodrogi-közéből áll. A települések életét évszázadok óta, a térség természeti adottságai határozták meg (hegyvidék, bortermelés, kereskedelem, ásványi anyagok).

Sárospatak és vonzáskörzete jelentős iparral nem rendelkezik és jelenleg sem rendelkezik, a gazdaság súlypontja – a térség természeti adottságaiból adódóan – a szőlő- és bortermelés, és a turizmus-vendéglátás. Hagyományosan nagy szerepe van a mezőgazdasági tevékenységnek (részaránya közel 10 %). A foglalkoztatás szerkezete hosszú átalakuláson megy keresztül. A mezőgazdaság eltartó képessége fokozatosan csökkent, a korábbinál kevesebb munkaerőt foglalkoztat, azt is idényjelleggel.

A térség gazdaságában működő vállalkozások jellemzően a kisvállalkozások kategóriájába sorolhatók. Jellemzőjük, hogy érzékenyen reagálnak a közgazdasági viszonyrendszer változásaira és ennek következtében foglalkoztatási stratégiájuk is gyorsan változik.

A foglalkoztatottság az építőiparban, a kereskedelem, vendéglátás és egyéb szolgáltatások terén is stagnáló szinten van, habár a legutóbbi negyedéves munkaerő-piaci prognózisunkban megkérdőjelezett munkáltatók kismértékű foglalkozásbővülést prognosztizáltak mind a következő negyedévre, mind a 12 hónap múlva várható létszámra vonatkozóan.

A szőlő-bor ágazatban több komoly tőkével rendelkező gazdasági társaság működik, amelyek jelentős beruházásokat hajtottak végre az utóbbi években. Ezek főként az ültetvénytelepítésben és korszerű borászati technológiákban öltöttek testet és jelentős foglalkoztatási vonzatuk nem volt. Ugyanakkor a hagyományos növénytermesztés és állattenyésztés komoly jövedelmezőségi problémákkal küszködik, csakúgy, mint a korábban jól prosperáló textilipar.

A viszonylag kedvezőtlen közlekedési feltételek és infrastrukturális hiányosságok miatt a befektetőknek nem jelent célterületet a térség. Jelentős gond továbbá az is, hogy nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű és minőségű szakképzett munkaerő sem. Nagyon magas az alacsonyan kvalifikált, sok esetben a nyolc osztályt sem befejezett álláskereső aránya, akik nem vonhatók be egy magasabb hozzáadott értéket előállító tevékenységbe.

Térségünkben az egyéni és társas vállalkozások száma 1600-1700 között mozog. A foglalkoztatás döntően Sárospatakon valósul meg, a vállalkozások 65 %-a található itt. A körzet többi településén (11 hegyaljai és 7 bodrogi településen) működik a vállalkozásoknak 35 %-a. Foglalkoztatási szempontból a Bodrogi-köz helyzete a legrosszabb, itt a legkisebb a munkakínálat. A működő vállalkozások zöme 50 fő alatti (1350), az 50 és 250 főt foglalkoztató cégek száma alacsony (270), 250 fő felett foglalkoztató cég nem található a térségben. A tevékenységi kört tekintve a terciér ágazat aránya a legjelentősebb.

A térség gazdasági potenciáljára jellemző jelenleg, hogy a tavasszal meghirdetett munkahelyteremtő pályázatunkra – ahol 2-2,2 millió Ft/munkahely vissza nem térítendő támogatási kondíció volt elérhető – összesen 3 pályázat érkezett és mindössze 8 új munkahely kialakítására irányult. Ugyanakkor az év eddig eltelt időszakában 4 munkáltató nyújtott be kérelmet 82 fő meglévő munkahely megtartására, különböző gazdasági nehézségekre való hivatkozással.

A munkaerő mobilitását rontják a magas közlekedési és lakhatási költségek, fokozva a várostól távoli településeken élők hátrányát. Közel 1 % népességfogyás jellemző, amely a gazdasági stagnálást, a prosperitás hiányát jelzi. A népességfogyás nagyobb részt az elvándorlásból adódik, amely főképp a fiatalok körében ölt nagyobb mértéket.

2010. évben a kistérség gazdasági helyzete jelentősen nem változott, a gazdasági válság mélypontján túljutva, a piaci pozíciókban némi javulás volt megfigyelhető, főként a fémfeldolgozás-fémmegmunkálás területén.

A kereskedelem területén kialakult foglalkoztatási szint várhatóan stagnálni fog, mivel csökken a fogyasztás illetve a vásárlóerő. Az utóbbi évek kereskedelemfejlesztései (CBA, Penny), némileg növelték a foglalkoztatási szintet az ágazatban, de számottevő mértékkel nem bírnak.

Ipari fejlesztések területén a svájci tulajdonú FRAISA Kft. hajtott végre jelentős fejlesztést 2010. évben, amelynek főképp a kvalifikáltabb munkaerőt érintő foglalkoztatási vonzata volt.

A kirendeltségünkhöz tartozó körzetben 1620 regisztrált vállalkozás működik, a gazdaságilag aktív népesség 2011. áprilisi becsült létszáma 17433 fő volt, amelyből Sárospatak város 9096 fővel részesedik.

Évente kb. 500 - 600 munkaadóval tartunk rendszeres kapcsolatot. A vállalkozások jellemzően a kereskedelem, fémfeldolgozás, építőipar, mezőgazdaság, élelmiszeripar, textiláru gyártása és a lakossági szolgáltatások valamelyik területén működnek.

A 2010. évben munkáltatói kereslet mutatkozott különböző vas- és fémipari jellegű munkakörökben (lakatos, hegesztő, forgácsoló fémmegmunkáló, öntő, felületkezelő). Az építőipar területén (kőműves, festő és mázoló, villanszerelő, vezetékek- és csőhálózat szerelő), a kereskedelem és vendéglátás területén (bolti eladó, pék, szakács, felszolgáló), a mezőgazdaságban (mezőgazdasági traktoros, kubikos, állattenyésztő, szőlőmunkás), továbbá tehergépkocsi-vezető, targoncavezető, nehézgépkészítő, borászati pincemunkás és segédmunkás munkakörökben.

Esetenként előfordult, hogy a munkáltatók felvételi szándékot jeleztek adminisztratív és egyéb ügyintézői munkakörökben is (szállodai portás, adminisztrátor, műszaki ügyintéző, előkészítő mérnök, építésvezető).

2011. január 1-el a munkaügy világát jelentősen átalakító törvényi változások következtek be, amely törvényi keretek között kell a munkánkat végeznünk, mind a munkaügyi szervezetnek, mind a munkáltatóknak, önkormányzatoknak és mind a munkavállalóknak. Jelentősen megváltozott a közfoglalkoztatás rendszere és ez várhatóan tovább fog módosulni. Ezzel egyidejűleg a munkaügy szervezetrendszere egy jelentős strukturális átalakuláson is keresztül ment, betagozódott a megyei kormányhivatalba.

Munkaadók:

A városban működő jelentősebb vállalkozások ágazonként:

Mezőgazdaság:

- Geo-Milk Kft. 90-120 fő
- BIOFARM Kft. 20-40 fő
- Kerchner és Társa Kft. 5-10 fő

Ipar:

- **Feldolgozóipar:**

- Pataki Ruhaipari Zrt. 100-120 fő
- Grega Kft. 40-80 fő
- T.BOSS 2006. Hungária Kft. 150-180 fő
- Rubikon-Text Kft. 20-30 fő
- Technometall Bt. 15-20 fő
- Fraisa SZKC Kft. 70-80 fő
- SÁRGÉPSZER Kft. 25-30 fő
- FERRO-TOOL Zrt. 35-50 fő

- **Egyéb ipar:**

- Kék és Társa Kft. 40-60 fő
- Sárospataki Kerámia Kft. 25-30 fő

- **Építőipar:**

- ÉPSZER Zrt. 120-140 fő
- DOPEX Kft. 30-40 fő
- Weinberg 93. Kft. 50-80 fő

Közsféra és intézmények:

A foglalkoztatásban jelentős szerepet töltenek be a önkormányzati intézmények és szociális intézmények, valamint az önkormányzat Kommunális Szervezete. Az állandó köztisztviselői, közalkalmazotti létszám mellett nagy számban foglalkoztatnak közmunkásokat rövidebb és hosszabb idejű közfoglalkoztatási formában. A közszférában leépítések várhatók, vagy már megtörténtek a takarékosági intézkedések miatt.

Civil szervezetek (alapítványok, egyesületek, közhasznú társaságok):

Az állam vagy az önkormányzat által fel nem vállalt, közfeladatok ellátására létrejött társulások. Mivel még erőtlén a civil szféra, ezért nagyobb létszámot nem képes foglalkoztatni.

- Zempléni Családokért Alapítvány
- Sárospataki Népőiskolai Egyesület
- Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zempléni Térségi Egyesülete
- Sárospataki Munkanélküliek Egyesülete.

Szolgáltatás, kereskedelem:

A szolgáltatásban és a kereskedelemben a magánszféra vált meghatározóvá. Itt található a legtöbb magánvállalkozó és jelentős a foglalkoztatottak száma is.

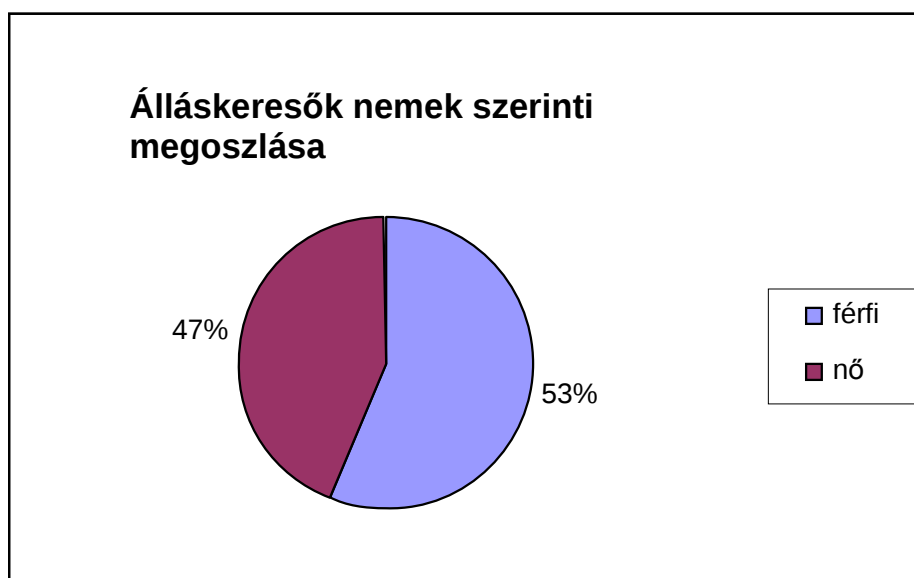
Elterjedt a városban a szállásadás, a város idegenforgalmi nevezetességei miatt. A vendéglátó tevékenység is jelentősnek mondható, a megvalósult fürdőfejlesztés várhatóan az idegenforgalom további fellendülését hozza.

Jelentősebb vállalkozások:

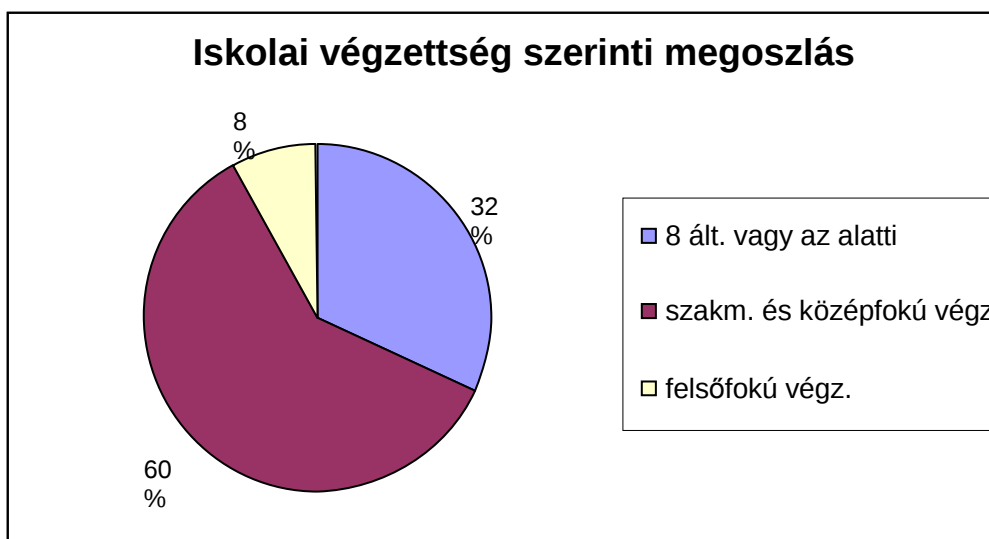
- For-You 2. Kft.	80 fő
- Kispatak 2000. Kft.	180 fő
- Zemplén Idegenforgalmi Kft.	76 fő
- Sárospataki Autójavító Kft.	17 fő
- Bömbi 1948. Kft.	14 fő
- Heitzmann Cukrászati Kft.	15 fő

Munkavállalók:

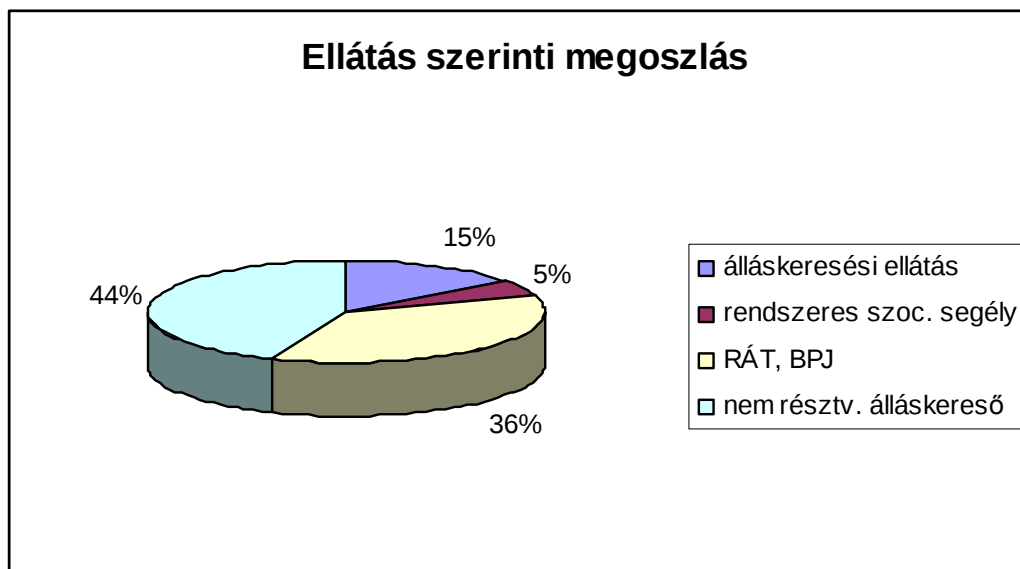
Városunkban az elmúlt évekhez viszonyítva valamivel nőtt az álláskeresők száma. Jelenleg közel 1000 fő szerepel a nyilvántartásunkban, amely az év elején meghaladta ezt a számot. A 2011. áprilisi zárás adatai szerint a regisztrált álláskeresők száma 3366 fő volt, amelyből Sárospatak városban 998 főt tartottunk nyilván, ebből 529 fő férfi (53 %, 469 fő nő (47 %).

Iskolai végzettségük szerint 8 általános vagy az alatti 319 fő (32 %), szakmunkás és középfokú végzettségű 599 fő (60 %), felsőfokú végzettségű 80 fő (8 %)

Álláskeresői ellátást 145 fő (15 %), rendszeres szociális segílyt 54 fő (5 %), rendelkezésre állási támogatást, bérpótló juttatást 360 fő (36 %), nem résztvevő álláskereső 339 fő (44 %).

Regisztrált munkanélküliek számának évenkénti összehasonlítása ellátási forma szerint Sárospatak városban:

Év	Nyilvántartott összesen	Tartós álláskereső	Járadék típusú ellátás	Álláskereső segély	Rendelkezésre állási támogatás	Rendszeres szociális segély	Munkaerő népessé g	Relatív mutató (%)
2006.	822	227	148	100	0	276	9419	8,73
2007.	875	240	155	108	0	372	9408	9,3
2008.	953	411	172	124	0	381	9143	10,4
2009.	966	353	185	99	363	30	9349	10,34
2010.	944	287	147	114	337	46	9244	10,27
2011. 04.20.	998	274	145	54	360	54	9096	10,97

A foglalkoztatási szint növelése érdekében tett intézkedéseink:

- munkaerő közvetítés
- foglalkoztatás bővítés támogatása (munkaerő-piaci programok) dec. FA, TÁMOP
- közfoglalkoztatás támogatása
- humán erőforrás fejlesztés (képzés) TÁMOP, dec. FA
- munkahelymegőrzés támogatása dec. FA, OFA, KÖFA
- munkaerő-piaci szolgáltatások (álláskereső technikák, preventív FIT, pályaválasztás, stb.

Munkaerő közvetítés:

Kirendeltségünk egyik legfontosabb feladatának tartjuk a munkaerő közvetítést. 2010. évben a közvetítések száma 2533 fő volt, amelyből 1732 fő (68,3 %) volt sikeres. A gazdasági prosperitásra jellemző, hogy a létrejött munkaviszonyok 60,4 %-ához kapcsolódott valamilyen támogatás, 39,6 %-a támogatás nélkül jött létre. A munkaerő kereslet az előző év szintjén maradt.

Foglalkoztatás bővítés támogatása:

Azok a munkáltatók, akik vállalják pályakezdő fiatalok vagy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetűek (tartós munkanélküliek, GYES-ről, GYED-ről visszatérők, alacsony iskolai végzettségűek) foglalkoztatását, foglalkoztatási támogatást vehetnek igénybe. Háromtól 12 hónap időtartamra kérhetik a bér és járulékaik 50 % - os megtérítését. 156 munkáltató élt a lehetőséggel 187 munkavállalót foglalkoztatva. 51 mFt - ot fizetünk ki támogatásként.

A 2011. év első öt hónapjában ebben a konstrukcióban 50 munkáltató 55 fő munkavállalót vett fel, amelyhez 23 millió Ft támogatást folyósítottunk.

Társadalmi Megújulás Operatív Programok (TÁMOP 1.1.1, TÁMOP 1.1.2, TÁMOP 1.1.3).

A programok résztvevői munkaerő-piaci szolgáltatásban, képzésben, és azt követően elhelyezésüket segítő bérköltség támogatásban részesülhetnek.

A különböző hátrányos munkaerő-piaci szegmensekbe tartozó álláskeresők közül 2010. évben 170 fő elhelyezkedését segítettük 99,5 millió Ft értékben. A 2011-es év eddig eltelt időszakában 111 főt támogattunk 43 millió Ft értékben.

Közfoglalkoztatás támogatása:

2010-ben a közhasznú foglalkoztatás visszaszorulása miatt az önkormányzatnál és intézményeinél a közcélú munka került előtérbe. A foglalkoztatás keretén belül mintegy 350 fő került be újra a munka világába Sárospatakon.

Az új közfoglalkoztatási rendszerben több a kötöttség, és összességében szűkebb a forrás, bár az év eleji (345 millió) kondíciókhoz képest értékteremtő közmunkák támogatására + 105 millió forintot sikerült a térségbe hozni. Az év eddig eltelt időszakában kistérségi szinten 1160 fő kapcsolódott be a közfoglalkoztatás valamelyik formájába, ebből Sárospatak városban és közintézményeiben az év eddig eltelt időszakában 306 fő az érintett létszám.

Humánerőforrás fejlesztés, munkaerő-piaciképzés:

A nyilvántartott álláskeresők képzését fontosnak ítéljük és próbáljuk egyfelől harmonizálni a munkaerő-piaci igényekkel, másfelől a megszerzett tudással értékesebbé tenni őket, mint potenciális munkavállalókat.

2010. évben a TÁMOP 1.1.2 program keretében sárospataki helyszínnel az alábbi képzéseket indítottuk:

TÁMOP 1.1.2 program keretében indult képzések:

- Társadalombiztosítási ügyintéző	14 fő
- ECDL 7 modul	16 fő
- Bolti pénztáros	16 fő
- Német alapfokú nyelvvizsgára felkészítő	12 fő
- Bolti hentes + csontozó	16 fő
Ö s s z e s e n :	74 fő

A TÁMOP 1.1.3 program keretében az alábbi képzéseket bonyolítottuk le:

- Takarító	16 fő
- Szobafestő	7 fő
- Kísérőkezelő	16 fő
Ö s s z e s e n :	39 fő

A DEC FA keretén belül 2010. évben szervezett tanfolyamok:

- Abroncsgyártó, gumikeverék készítő	2 fő
- Szociális gondozó és ápoló	1 fő
- Szárazépítő	16 fő
- Kompetencia felzárkóztató	23 fő
- Társadalombiztosítási ügyintéző	2 fő
- Telefonos ügyfélszolgálati ügyintéző	1 fő
- Élelmiszer- vegyi árú eladó	1 fő
- Szobafestő	8 fő
- Angol középfokú nyelvvizsgára felkészítő	6 fő
- Erdőművelő + motorfűrész-kezelő	16 fő
- Fakitermelő	1 fő
- Gépíró, szövegszerkesztő	1 fő
Ö s s z e s e n :	68 fő

2011. évben az eddig eltelt időszakban az alábbi képzésekbe kapcsolódtak be álláskeresőink:

- ECDL 7 modul	14 fő
- Középfokú angol nyelvvizsgára felkészítő	4 fő
- Szakács	9 fő
- D kat. gépjárművezetői	1 fő
- TB és bérügyi szakelőadó	1 fő
- Pék	1 fő
- Hidegburkoló	14 fő
- Élelmiszer- és vegyi árú eladó	2 fő
Ö s s z e s e n :	46 fő

2011. második félévében tervezzük még indítani az anyai lehetőségink függvényében a következő tanfolyamainkat:

- CNC gépkezelő
- Falusi vendéglátó
- ECDL + alapfokú angol nyelvvizsgára felkészítő
- Erdőművelő, fakitermelő
- Ingatlanfenntartó, karbantartó
- Konyhai kisegítő
- Óvodai dajka

Munkaerő-piaci szolgáltatások:

Kirendeltségünkön a sárospataki lakosoknak az alábbi szolgáltatásokat tudjuk megajánlani: álláskeresési technika oktatása, álláskereső klubfoglalkozás, munkaerő-piaci információk nyújtása, munkavállalási tanácsadás, pályaválasztási és pályakorrekciós tanácsadás, impulzusfoglalkozás, re integráló tréning.

2011. szeptember közepére tervezünk megrendezni egy képzési és állásbörzét Sárospatakon.

2010. év folyamán több mint 600 fő sárospataki álláskereső vette igénybe a különböző szolgáltatásait.

Ezen kívül Foglalkozás információs tanácsadással (FIT) is foglalkozunk a kirendeltségen, amelynek elsődleges célcsoportja az általános iskolás és középiskolás végzős tanulók, célja pedig a prevenció, megelőzés.

Folyamatosan érkeznek hozzánk csoportok a helyi általános iskolákból, valamint az Árpád Vezér Gimnáziumból, a Vay Miklós Szakképző Iskolából, és a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumából.

Sárospatak, 2011. június 2.

Marczi Gábor
kirend.vezető

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

/2011. (VI. 24.) KT. határozata

Sárospatak városban a foglalkoztatás helyzetéről, a munkanélküliség alakulásáról

A Képviselő-testület tárgybani tájékoztatót megtárgyalta és tudomásul vette. Köszönetét fejezi ki a Munkaügyi Központ Sárospataki Kirendeltsége vezetőjének és munkatársainak a végzett munkáért.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

dr. Komáromi Éva
jegyző

Aros János
polgármester